

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ**

ФАКУЛЬТЕТ МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН

**КАФЕДРА МІЖНАРОДНОЇ ЕКОНОМІКИ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ
ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ**

Пояснювальна записка

до дипломної роботи

МАГІСТР

(освітньо-кваліфікаційний рівень)

на тему: «Розробка та обґрунтування стратегії підвищення міжнародної технологічної конкурентоспроможності підприємства»

Виконав: студент 2 року навчання,
групи 8.06.07.13.02,
спеціальності 8.03050301 "Міжнародна
економіка"

Ткаченко С. О.

Керівник: к.е.н., професор Піддубний І. О.

Рецензент: д.е.н., професор Міщенко В. А.

Харків – 2015 рік

РЕФЕРАТ

Актуальність теми. Складність задач сучасного економічного розвитку України визначається не тільки необхідністю одночасного вирішення таких проблем її розвитку, як системна трансформація, структурна перебудова економіки та її інтеграція до системи світового господарства, але й новизною і радикальністю змін, що відбуваються у самому світовому економічному просторі. В концентрованій формі суть цих змін полягає у кардинальному підвищенні науково-технологічного динамізму економік розвинених країн на основі інноваційного розвитку і різкому посиленні ролі технологічних перетворень у формуванні порівняльних переваг суб'єктів світового ринку. За оцінкою фахівців, вплив технологічного ресурсу в структурі факторіальних джерел конкурентоспроможності підприємств в розвинених країнах досягає 80-85% [121, с.4]. Новітні технології стають тією основою, яка визначає технічний рівень сучасного виробництва, форми його організації і управління та рівень міжнародної конкурентоспроможності підприємства.

Дослідження проблем формування технологічної конкурентоспроможності підприємств, обґрунтування стратегій їх технологічного розвитку на прикладі окремих країн (у тому числі з транзитивними економіками) знайшли своє відображення в роботах таких зарубіжних вчених, як І. Ансофф, С. Глазьев, Е. Денісон, Е. Ліндерт, Е. Менсфільд, М. Портер, Р. Солоу, Дж. Хікс, Й. Шумпетер, А. Юданов, а також у працях таких вітчизняних економістів, як В. Андрійчук, Ю. Бажал, А. Воронкова, А. Гальчинський, Ю. Іванов, Д. Лук'яненко, Л. Піддубна, В. Пономаренко, О. Сущенко, В. Семиноженко, О. Швиданенко.

Разом з тим дискусійними залишаються питання такі виявлення особливостей технології як фактора виробництва і засобу конкурентної боротьби, обґрунтування змісту і сутності поняття «технологічна конкурентоспроможність» на різних рівнях її економічного агрегування, методичних положень щодо розробки та обґрунтування стратегії підвищення

міжнародної технологічної конкурентоспроможності підприємства, які враховують як загальноекономічні імперативи, так і обмежені можливості самофінансування в умовах вітчизняної економіки. Ці обставини визначили вибір теми магістерської дипломної роботи, її актуальність та практичну важливість.

Метою дослідження є розробка теоретичних засад і методичних положень щодо формування стратегії підвищення міжнародної технологічної конкурентоспроможності підприємства.

Об'єктом дослідження є процеси формування міжнародної технологічної конкурентоспроможності підприємств України в умовах сучасної міжнародної конкуренції.

Предметом дослідження є теоретичні положення та організаційно-методичні аспекти формування стратегії підвищення міжнародної технологічної конкурентоспроможності підприємств в умовах глобалізації.

Методи дослідження. В дипломній роботі при визначенні змісту, умов походження і особливостей технологічної конкуренції використано методи аналізу і синтезу, логічного та історичного, узагальнення. При дослідженні поняття «технологічна конкурентоспроможність» на різних рівнях економічного агрегування використовуються системно-структурний підхід, методи порівняльного аналізу, групування і вибірок. У розробці стратегії підвищення міжнародної технологічної конкурентоспроможності підприємства використано такі спеціальні методи досліджень, як портфельний аналіз, аналіз життєвого циклу галузей, метод «затрати – випуск», модель прирісних ефектів.

Наукова новизна результатів дослідження полягає у такому:

визначено організаційні засади управління міжнародною технологічною конкурентоспроможністю підприємства на базі розробки його концептуальної моделі та декомпозиції процесу формування стратегії технологічного розвитку підприємства, які ґрунтуються на використанні системного і ресурсного підходів і відображають формалізовану послідовність дій, специфічних для даної функціональної підсистеми менеджменту;

здійснено аналіз технології як фактора виробництва з використанням критеріїв дохідності, еластичності заміщення, здатності до самозростання та форм винагородження, що дозволило з'ясувати причини її перетворення у головний засіб формування міжнародних конкурентних переваг підприємств;

розкрито причинно-наслідковий механізм зниження міжнародної технологічної конкурентоспроможності промислового експорту України, виявлення тенденції його «де технологізації» як результату впливу комплексу об'єктивних і суб'єктивних факторів зовнішнього і внутрішнього походження, що дозволяє визначити напрямки і засоби посилення регулятивної функції держави в управлінні технологічною конкурентоспроможністю підприємства;

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що їх використання підвищує рівень управління міжнародною технологічною конкурентоспроможністю підприємства на основі прийняття більш обґрунтованих стратегічних і тактичних рішень щодо виявлення, швидкого формування та використання технологічних переваг, визначення оптимального варіанта технологічного розвитку підприємства та його ресурсного забезпечення.

Результати виконаного дослідження, що містять наукову новизну, оприлюднені на міжнародній науково-практичній конференції «Конкурентоспроможність та інновації: проблеми науки та практики» (Харків, 2014 р.).

Магістерська дипломна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків і списку використаних джерел з 124 найменувань, 5 додатків. Робота викладена на 140 сторінках машинописного тексту, в тому числі 30 таблиць займають 9 сторінок; 12 рисунків – 8 стор., список використаних джерел – 11 сторінок, додатки – 6 сторінок. Обсяг основного тексту дисертації становить 119 сторінок.

АНОТАЦІЯ

Ткаченко Сергій Володимирович

Розробка та обґрунтування стратегії підвищення міжнародної технологічної конкурентоспроможності підприємства

Дипломну роботу присвячено розробленню теоретико-методичного забезпечення формування та реалізації стратегії підвищення міжнародної технологічної конкурентоспроможності підприємства.

З'ясовано особливості технології як фактора виробництва й засобу формування конкурентних переваг. Проаналізовано стан зовнішньоекономічної діяльності підприємства «Об'єднання «Комунар». Розвинуто методичне забезпечення розробки стратегії підвищення міжнародної технологічної конкурентоспроможності підприємства.

Ключові слова: технологія, технологічна конкурентоспроможність підприємства, фінансово-економічний аналіз, стратегія, типологія стратегій, управління, сегментація ринку.

АННОТАЦИЯ

Ткаченко Сергей Владимирович

Разработка и обоснование стратегии развития повышения международной технологической конкурентоспособности предприятия

Дипломная работа посвящена развитию теоретико-методического обеспечения формирования и реализации стратегии повышения международной технологической конкурентоспособности предприятия.

Раскрыты особенности технологии как фактора производства и источника формирования конкурентных преимуществ. Проанализировано состояние внешнеэкономической деятельности предприятия «Объединение «Коммунар». Развито методическое обеспечение разработки стратегии повышения международной технологической конкурентоспособности предприятия.

Ключевые слова: технология, технологическая конкурентоспособность, финансово-экономический анализ, стратегия, типология стратегий, управление, сегментация рынка.

ANNOTATION

Tkachenko Sergey Vladimirovich

The development and justification of the development strategy of increasing of the international technological competitiveness

The diploma thesis is devoted to the development of the theoretical and methodological formation and implementation of strategies of increasing of the international technological competitiveness of the enterprise.

The features of the technology as a factor of the production and the formation of the source of competitive advantages were discovered. The state of foreign economic activity of the enterprise "Union "Kommunar" was analyzed.

The methodological support of the development of strategies of increasing of the international technological competitiveness of the enterprise was developed.

Keywords: the technology, the technological competitiveness, the financial and economic analysis, the strategy, the typology of strategies, the management, the market segmentation.